

Weblapkészítés feladat

Ósi magyar néphagyományok

Készíts egy weboldalt a **LEÍRÁS** és a **MINTA** alapján, ahol a betlehemezés, a regölés és a lucázás néphagyományait mutatom be!

A weboldal a **szokasok.html** néven legyen elmentve! Külön fájlban add meg a stílus beállításokat, melynek a neve **hagyomanyok.css** legyen, melyre a weboldal fejlécében hivatkozz.

Figyelj arra, hogy minden fájlt, amit elkészítesz, a forrásfájlokkal egy helyen, ugyanazon mappában tárold.

A szokasok.html kialakítása:

- 1) A böngésző címsorában a „**Népszokások**” szöveg legyen olvasható.
- 2) A weboldal háttérszíne **középbarna** (#E6AC00), a szövegszíne **fekete**, a linkek színe pedig (minden állapotukban) **sötétbarna** #663300 legyen.
- 3) A **szokasok.html** oldal tartalmát helyezd el egy nagy **tárolóban** (div), melynek a szélességét állítsd be 70%-osra. Ennek a háttérszíne **világosbarna** (#F5CE5A) legyen. A középre igazítást, a belső margót (20 px) a minta szerint állítsd be.
- 4) Az **első sorban** ugyanaz a szöveg legyen olvasható, mint a böngésző keretén. Formázd meg **Címsor1** stílussal, középre igazítva, csupa nagybetűvel!
- 5) Hagyj ki egy sort és szűrj be egy 1 soros 3 oszlopos **táblázatot**, melynek háttérszíne ugyanaz legyen, mint a tárolónak!
- 6) Igazítsd a táblázatot középre, amelynek szélessége 90%-os legyen. A táblázat oszlopai egyforma szélességűek. Utána írd bele a következő szavakat 18 pontos betűmérettel: betlehemezés, regölés és lucázás! A beírt tartalom is legyen középre igazított.
- 7) A táblázatban lévő szavak **oldalon belüli hivatkozásként** működjenek.
- 8) A táblázat alatt 1 sor kihagyásával illeszd be a forrásmappából a szöveget. Az **alcímeket Címsor2**-es ill. a „Göcseji, hetési szokások-at” **Címsor3**-as stílusra állítsd be. A bekezdésekben a szöveget sorkizártan, 14 pontos betűmérettel formázd meg a minta alapján!
- 9) Találsz a mintában két olyan html elemet (az egyik vers, a másik egy regösének), melyek formázását **előre formázott** szöveggént állítsd be.
- 10) Mindegyik alfejezetnél látható **I-1 kép** (betlehemezes.jpg, luczas.jpg, regoles.jpg). Helyezd el őket a weboldalon a minta szerint, állítsd be a szélességüket 300 px-re. A képek és a szöveg 10 px távolságra legyenek egymástól. A képeket 3 px-es **sötétbarna** szegéllyel keretezd.
- 11) Tegyél a **képekre hivatkozást**, ami eredeti méretben, új oldalon nyitja meg a fájlokat. Állítsd be azt is, hogy amikor a kép fölé visszük az egeret, írjon ki magyarázatot a böngésző.
- 12) Végül **validáld** a két elkészült fájlt, melynek képernyő fotóját helyezd el egy word fájlban. A fájl neve **validalas.doc** legyen.

NÉPSZOKÁSOK

BETLEHEMEZÉS

REGÖLÉS

LUCÁZÁS

Betlehemezés

Göcseji, hetési szokások

Andrást követő vasárnapon kezdetét veszi az advent idősaka, azaz várakozás és felkészülés az Úr eljövételére. Az ünnepkörhöz a magyar hagyományokban számos hiedelem, babona és népszokás tartozik, ez utóbbiak közül talán a legelterjedtebb a betlehemezés, a lucázás és a regölés volt. Zalaiban a falvak életében nagy jelentősége volt az ünnepnek, s ezeket az évszázadok alatt kialakult hagyományos paraszti szokások még emlékezetesebbé tették, arról nem is beszélve, hogy felbecsülhetetlen szellemi értéket hagytak ezzel az utókorra. Erdemes tehát így karácsony közeledtével feleleveníteni a jellegzetes év végi göcseji és hetési szokásokat.

Advent első vasárnapjától karácsony „bőjtjének” estéig öt tagból álló 12–15 éves gyerekek betlehemet jártak. Együkük (az angyal) vitte a templomot, ami papírból, fából vagy agyagból készült. A betlehemek házról-házra jártak, s megkérdezték, hogy szabad-e a betlehemet bevenni, ezt a „rendes” házakban megengedték. A betlehemjárás részben egyházi, részben világi dallamokkal álló, színtársaszerű pásztortjáték. A középkorban a templomban zajlott latin nyelvű szöveggel, csak később „világiasodott el”, s került ki az utcára. Az énekek közötti prózai rész tréfás, nevettető, egyáltalán nem egyházi jellegű. Ennek ellenére azonban Gönczi Ferenc szerint sem a játék, sem pedig az ének nem tekinthető igazi népköltészetnek, ezért „kevés becsülnék” tartja.

Lucázás

Luca napján legjellemzőbb szokás a kutyolás. Kora hajnalban, 3-4 óra körül jártak kutyolni a 7–16 éves fiúk. Minden esetben szalmát, vagy fát vittek magukkal, melyre kutyolás közben leültek. A legközelebbi szomszédhoz mentek először, „ott a magukkal vitt fát, forgácsot vagy szalmát, a szobaajtó talpa elé vagy a pitvarföldre teszik, s rendesen, minden kérdés nélkül egyszerre nagyon erős hangon elkezdik: Luca, Luca, kity, kity!” A kutyolók elől sokszor elzárták a kaput, s „rakoncátlanáguk” miatt mások is éppen csak megtűrték őket. Persze, azt megjegyezték, hol nem nyertek bebocsátást, mert utána valahogy mindig megbocsátották a házigazda bűnét. A kutyolás versének több változata van, a dallama pedig egyszerű, monotón.

1. Luca, Luca, Kity-kitty, kity-kitty,
Kalanonya kettű, kettű, kettű,
Mind a kettű meddű, meddű.

E napon annyi kukoricapogácsát sütöttek, ahány tagú volt a család. Sütés előtt a pogácsákat megjelölték, belsejükbé tollat tettek. Úgy hitték, hogy akinek a tolla a kemencében megperzselődött, az a következő évben meghal.

Ekkor állnak neki a lucaszék készítésének is, melynek a karácsonyi éjféli misén van nagy szerepe, hiszen aki arra felállt, az megláthatta, hogy ki a boszorkány. A széket 13 napig kellett titokban, a család tudta nélkül készíteni, 13 fából, melyet 13 helyről szedtek össze. A széket az éjféli mise után általában elégették, hogy a boszorkányok ne férhesseken hozzá. Gönczi már utal arra, hogy lucaszéket mostanában, azaz az 1900-as évek elején már nem nagyon készítettek. Előfordult az is, hogy a pap leszállította a gazdát a székről mise közben, mondván „itt ne komédiázzon”.

Regölés

Egyes kutatók szerint a regölés szokása Göcsejben alakult ki, innen terjedt el. Karácsony estéjén, illetőleg Szent István előestéjén jártak „regünyi”. Sőtörőn már karácsony előtt két-három héttel kezdtek, s karácsony másodnapjáig gyakorolták. Pusztanagyaródon karácsony másnapján, hajnalban regöltek.

A szokás árpád-kori énekmondóink, az úgynevezett regösök után maradt fenn. Egyes kutatók szerint a regölés a XI. század legelején keletkezett, az augsburgi menekültektől származott. A regösök, míg Szent István király figyelme rájuk nem irányult, kóborló, pogány hagyományokat ápoló vándor énekesek voltak, kiket a nép ördögösösknek tartott. A regölés tehát régi pogány szokás maradványa, bőségarázsló és párokat összehívó művellet. A téli napforduló ünnepének emléke.

Karácsony este 15–20 éves fiúk, bandába verődve, maskarába öltözve, csörgő láncokkal, botokkal felszerelve, házról-házra jártak, s énekelve kívántak a házbelleknek boldog új esztendő.

Sőtörőn hárman-négyen alkottak egy csoportot, kifele fordított bundában, szőrücskájában jártak regülni. Felszerelésük tarisznyából és láncos botból állt, amit éneklés közben a földhöz ütögettek. Legszívesebben olyan házakba tértek be, ahol felnőtt lányok voltak, kiket a legényekkel „összeregöltek”.

Mikor a regösök egy-egy házba bekopogtak, megkérdezték, hogy „szabad-e regüny?” Mikor engedélyt kaptak, kérésüket mondókával is megismételték: „Megjötték szegény Szent István szolgálai a messze havas országból. Kinek füle, kinek keze fagyott le a nagy hidegben. A kietek adományából akarjuk meggyógyítani.” Ezt követte a regösének, mely jókívánságokat tartalmazott. Rozsot, zabot, búdkönyt, jószágokat és jó termést kívántak:

Aggyon a zuristen
Ennek a gazdaasszonnak
El lud állát
Száz zsiba fiját,
Ezer mennyi számát!
Haj regü rejtem” (Milejszeg)

Énekük befejeztével a regösök alamizsnát kaptak. Az összegyűjtött bort, diót, gyümölcsöt, szalonát többnyire a kocsmában fogyasztották el. Azt a földet, melyet a regösök éneklés közben a bottal felverték, a „ház népe” összegyűjtötte és gabonával keverte össze. Egyik felét a tyúkoknak adták, hogy jó tojók legyenek a következő évben, másik felét pedig a vetőmag közé keverték, hogy bő termés legyen. A regösök Szentliszán búcsúszákor a ház gerendáit is megveregették, hogy áldás szálljon a házra.

